

Memo

Datum : maandag 12 maart 2024

Aan : Raadsleden, fractievolgers en griffie

Van : Burgemeester Marcouch

Betreft : Pre-advisering drietal moties DENK

Tijdens de raadsvergadering van 6 maart jl. heb ik toegezegd u de pre-advisering van een drietal moties, ingediend door de fractie DENK, schriftelijk te doen toekomen. Ik doe dit met dit memo.

Pre-advies motie DENK “Veiligheidsplan bij demonstraties en manifestaties” (24M28)

<i>Dictum</i>	De gemeenteraad draagt het college op om: - Om in bijzondere gevallen de verantwoordelijkheid voor het waarborgen van een veilig verloop van demonstraties en manifestaties mede te leggen bij de organisator en de organisator te verplichten om een gedegen veiligheidsplan op te stellen; - Hierbij wordt in eerste instantie gekeken naar mogelijkheden om de veiligheid te waarborgen zonder onnodig een beroep te doen op politiecapaciteit, waarbij de voorgenomen maatregelen van de organisator een ordelijk verloop van de betoging waarborgen; - Dat de betoging onmiddellijk wordt gestopt wanneer er wanordelijkheden voordoen of dreigen voor te doen en dat de organisatie voorziet in een herkenbare ordedienst.
<i>Pre-advies</i>	Negatief advies
<i>Korte motivatie</i>	Ten eerste een nuance t.a.v. de overwegingen: het IVP ziet met name mogelijkheden om de organisator verantwoordelijk te maken voor veiligheidsmaatregelen bij evenementen. Bij demonstraties is dit een andere zaak. Uit jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat de overheid niet alleen terughoudend dient te zijn in het beperken van het betogingsrecht, maar ook dat op haar een positieve inspanningsverplichting rust om de uitoefening van dit recht te beschermen en te faciliteren. (EHRM 15 oktober 2015, 37553/05, ECLI:ECHR:2015:1015JUDO03755305). De verdragsstaat is verplicht om preventieve en geschikte maatregelen te nemen teneinde het vreedzame verloop van een demonstratie en de veiligheid van burgers te beschermen, bijvoorbeeld door het reguleren van het verkeer om verstoringen te minimaliseren (arresten van 5 januari 2016, ECLI:CE:ECHR:2003:0220JUD002065292, punt 96, 15 oktober 2015, punt 159 en 160, en 5 december 2006, ECLI:CE:ECHR:2006:1205JUD007455201, punt 39). Zie ook de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin het ging om de aan de organisator opgelegde eis tot het inschakelen van verkeersregelaars. De Afdeling bepaalde daar uiteindelijk dat de burgemeester van de organisator van een betoging niet kon eisen dat deze zelf, op eigen kosten, verkeersregelaars zou regelen

	(ECLI:NL:RVS:2021:2437, 3 november 2021). Overigens is het beleid al om bij demonstraties en manifestaties de organiserende partij te vragen om eigen mensen met hesjes te laten meelopen die letten op de veiligheid en de orde (een ordedienst). Daarbij geldt dat de organisator niet verantwoordelijk kan worden gemaakt voor de tegenreactie die de demonstratie of manifestatie oproept. Ten aanzien van het derde punt van het dictum geldt dat wij gebonden zijn aan hetgeen de Wet openbare manifestaties (Wom) stelt: een opdracht tot het stoppen van een betoging pas kan worden gegeven indien het belang van het beëindigen of voorkomen van wanordelijkheden dat vordert. De feiten en omstandigheden van het moment moeten daartoe dus echt noodzaken.
--	---

Pre-advies motie DENK “Gelijktrekken regels rondom demonstraties met Rotterdam” (24M29)

<i>Dictum</i>	De gemeenteraad draagt het college op om: - De Rotterdamse regels omtrent demonstraties over te nemen, waarin expliciet staat dat 'door de bijeenkomst mag niets kapot gaan' en 'er mogen geen voorwerpen verbrand worden'; - Deze regels en voorschriften te communiceren via de gemeentelijke website.
<i>Pre-advies</i>	Negatief advies
<i>Korte motivatie</i>	Dat je geen spullen van een ander mag vernielen, geldt altijd en is al geregeld in het Wetboek van Strafrecht. Het spreekt voor zich dat dit ook bij een betoging geldt. De gemeente Rotterdam stelt inderdaad op de website richting organisatoren van demonstraties dat door de bijeenkomst niets kapot mag gaan en geen voorwerpen verbrand mogen worden. Deze informatie op de website bevat kennelijk een korte, vereenvoudigde samenvatting van het beleid dat de burgemeester van Rotterdam hanteert. Die samenvatting doet echter niet helemaal recht aan de (juridische) werkelijkheid. Zo kun je niet in het algemeen stellen dat 'door de bijeenkomst niets kapot mag gaan': het is immers niet verboden om je eigen spullen te vernielen, wat temeer van belang is als dat vernielen zelf nu juist als een uiting van een mening wordt gepresenteerd.

Pre-advies motie DENK “Externe juridische toetsing ‘Stappenplan tegen schennis van de Koran’ (24M30)

<i>Dictum</i>	De gemeenteraad draagt het college op om: - Om het stappenplan uit de "Toolkit tegen Koranschennis" juridisch te laten toetsen door een externe organisatie met expertise op het gebied van juridische vraagstukken en grondrechten, met bijzondere aandacht voor de lokale toepasbaarheid in de gemeente Arnhem;
---------------	--

	- Om de resultaten van deze juridische toetsing te rapporteren aan de gemeenteraad, zodat deze kan worden meegenomen in het beleid en de besluitvorming met betrekking tot betogingen en manifestaties in onze stad.
<i>Pre-advies</i>	Negatief advies
<i>Korte motivatie</i>	Het stappenplan is door academici en juridische experts getoetst. Daarover is in de media – ook door het Nederlands Genootschap van Burgemeesters – bericht gedaan. De conclusie is helder: het stappenplan beschrijft hoe het in de ogen van de opstellers van het document (De samenwerkende moskeekoepels in Nederland, gebundeld in K7) zou moeten zijn en beschrijft niet het geldend recht. Het geldend recht is het recht zoals neergelegd in de Wet openbare manifestaties (Wom).